

# Minder gasvormige emissies: onbekend maakt onbemind

Kosteneffectief sturen via voer- en diermanagement op minder methaan en ammoniak is goed mogelijk. Dat blijkt uit 4 jaar onderzoek in Koeien & Kansen. De Nederlandse praktijk hoort deze positieve boodschap echter (nog) niet. Er is weinig affiniteit met 'gasvormige emissies'. Ammoniak heeft de aandacht dankzij Natura2000, NB-vergunningen en de PAS, maar broeikasgassen zijn voor het Nederlandse melkveebedrijf nog 'ver van mijn bed'.



In het convenant 'Schone en Zuinige Agrosectoren' (2008) is afgesproken dat in 2020 de broeikasgasuitstoot 30% lager is dan in het referentiejaar 1990. Koeien & Kansen onderzocht de praktische haalbaarheid en consequenties hiervan. Reductiemaatregelen voor lachgas en methaan zijn benoemd en toegepast door de Koeien & Kansen pilotbedrijven. Over 2013 realiseerden zij iets meer dan 30% reductie in broeikasgassen (zie Figuur 1). Daarmee bevestigt Koeien & Kansen haar voorlopersrol; de bedrijven voldoen al in 2014 aan verwacht beleid in 2020.

## Praktisch haalbaar

Figuur 1 laat zien dat de doelstelling van het convenant in de praktijk technisch haalbaar is. Ander onderzoek (Van den Pol e.a. 2013) toont dat er voldoende maatregelen zijn om die reductie zonder extra kosten te realiseren. Ook bij het doorrekenen (BBPR) van de vijf in Koeien & Kansen meest toegepaste maatregelen voor verschillende Nederlandse bedrijfstypes bleek dat een reductie van gasvormige emissies kan samengaan met een toename van het bedrijfsresultaat. Figuur 2 geeft daarvan als voorbeeld een bedrijf op zand dat een gras/mais rantsoen voert en beweiding toepast. Bedrijven die jaarrond opstallen

hebben vergelijkbare resultaten en volledig grasbedrijven ook, hoewel daar de ammoniakreductie duidelijk minder is.

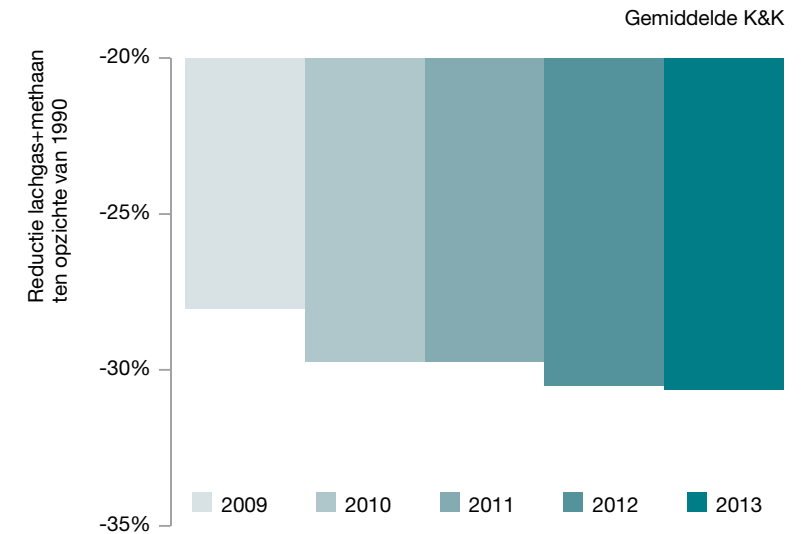
## Gebrek aan aandacht

Toch landt de boodschap niet in de praktijk. Broeikasgassen staan nog te ver van de dagelijkse werkelijkheid van de melkveehouder. Maarten Vrolijk en Michel de Haan hebben geanalyseerd waarom dit zo is: 'Veehouders gaan niet aan de slag met reductie van broeikasgassen vanwege een gebrek aan urgentie en door onduidelijkheid over wat te doen en wat daar mee bereikt wordt. Ook is er een gebrek aan aandacht bij erfbetreders en leveranciers om broeikasgasemissies te verminderen en er zijn op dit moment nauwelijks (financiële) prikkels om hier mee aan de slag te gaan'.

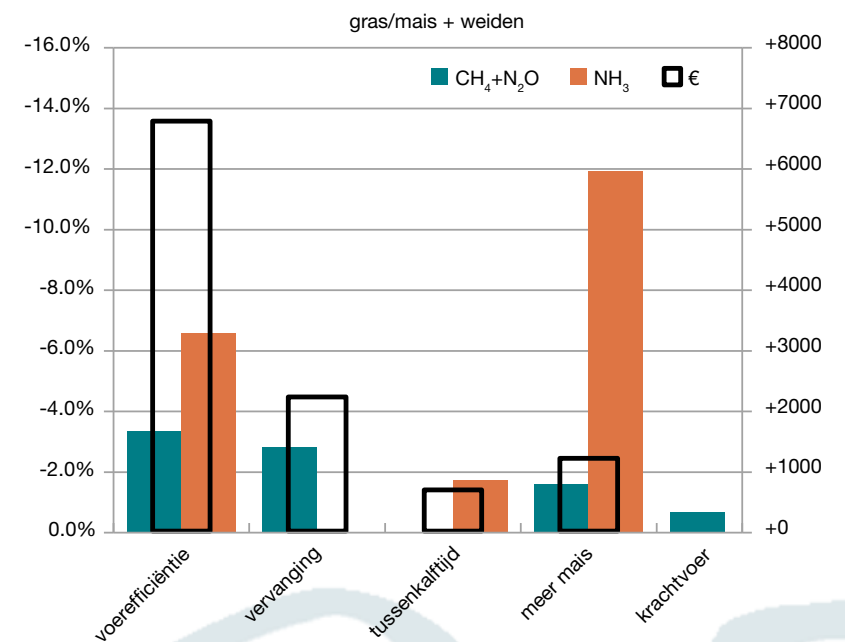
## Doelstelling halen

De Nederlandse melkveesector is in staat om de doelstelling van het convenant voor 2020 te halen, maar daarvoor is een proces van gedragsverandering nodig. De kennis en communicatiekracht van Koeien & Kansen kunnen daarbij een essentiële rol vervullen, maar alleen in combinatie met urgentie (beleid), financiële prikkels en goede managementtools.

Léon Šebek en Roselinde Goselink  
Wageningen UR



Figuur 1. Gerealiseerde K&K broeikasgasemissie 2009-2013 (lachgas + methaan) als percentage van de gemiddelde emissie op het Nederlandse melkveebedrijf in 1990. Het gemiddelde is een gewogen gemiddelde naar rato van de landelijke verdeling van zand-, klei- en veenbedrijven volgens BIN (LEI).



Figuur 2. Effect van betere voerefficiëntie (+5%), lager vervangingspercentage (-5%), kortere tussenkalftijd (-20 dagen), hoger maisaandeel (+15%) en methaanarm krachtvoer (-5% methaan) op de gasvormige emissies per kg meetmelk (linker Y-as) en het bedrijfsresultaat (rechter Y-as) van een typisch Nederlands melkveebedrijf met een gras/mais rantsoen plus weidegang.